

KORRALDUS

Geoloogilise uuringu loa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 26, § 32, § 35, haldusmenetluse seaduse § 61, Põhja-Pärnumaa Vallavalitsuse 19.02.2025 otsuse nr 5 ning Osaühing Vändra MP 09.01.2025 esitatud taotluse nr T-L.MU/1026581-4, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. Anda Osaühing Vändra MP -le (registrikood 10336439) Rinnaku II uuringuruumi geoloogilise uuringu luba nr L.MU/523225 kehtivusajaga 5 aastat.

1.2. Lisada antavale uuringuloale täiendav tingimus:

1.2.1. uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel Põhja-Pärnumaa Vallavalitsust kinnisasjal välitööde läbiviimisest vähemalt 5 kalendripäeva ette.

1.3. Avalikustada Osaühing Vändra MP -le Rinnaku II uuringuruumi uuringuloa nr L.MU/523225 andmine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Käesolev korraldus on uuringuloa nr L.MU/523225 lahutamatu osa. Uuringuluba nr L.MU/523225 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS.

2. ASJAOLUD

2.1. Osaühing Vändra MP (registrikood 10336439, aadress Pärnu maakond, Põhja-Pärnumaa vald, Allikõnnu küla, J. V. Jannseni tn 2, 87604; edaspidi ka *taotleja*) esitas 18.11.2024 Keskkonnaametile Rinnaku II uuringuruumi geoloogilise uuringu loa (*uuringuloa*) esmataotluse, mis on registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS (*KOTKAS*) 18.11.2024 menetluse nr M-130198 juurde. Hiljem korrigeeriti esmataotlust ning parandustaotlus on registreeritud 09.01.2025 numbriga DM-130198-11. Uuringuloa andmise aluseks on 09.01.2025 esitatud taotlus nr T-L.MU/1026581-4.

Taotletav Rinnaku II uuringuruum asub Pärnu maakonnas, Põhja- Pärnumaa vallas, Kõnnu külas eraomandisse kuuluval katastriüksusel Rinnaku (tunnus 63801:001:1318), mille omanik on andnud kirjaliku nõusoleku uuringu taotlemiseks ja tegemiseks ning hilisemaks kaevandamiseks.

Taotletav Rinnaku II uuringuruumi teenindusala kogupindala on 0,84 ha. Tegemist on liiva ja kruusa tarbevaru uuringuga, mille käigus planeeritakse rajada kuni 7 uuringukaevet sügavusega kuni 6 m. Hüdrogeoloogilise katsetööna mõõdetakse veetasemed, muud kavandatavad sihtotstarbelised tööd on järgmised: laboratoorsed tööd; uuringuruumi teenindusala topograafiline mõõdistamine. Loa taotletav kehtivusaeg on 5 aastat.

Taotletava Rinnaku II uuringuruumi teenindusala kattumist arvel oleva varuga ei ole. Uuringu eesmärgiks on välja selgitada uuringuruumis levivate setete (kruus, liiv) maht ja kvaliteet.

2.2. Rinnaku II uuringuruumi teenindusala kattub täielikult maaparandussüsteemiga Loiduma, mille kood maaparandussüsteemide registris on 5111340020001001. Geoloogiline uuring ei takista maaparandussüsteemi nõuetekohast toimimist.

Taotletava uuringuruumi teenindusala idaserv külgneb vahetult Rinnaku liivamaardla (registrikaardi nr 929) ehituskruusa aktiivse tarbevaru 1 plokiga, Rinnaku kruusakarjääri (loa nr L.MK/325520, loa omaja Osäuhing Vändra MP, kehtiv kuni 11.02.2025) mäeeraldise ja selle teenindusmaaga.

Taotletavast uuringuruumist ca 9,5 m kaugusele läände jääb Rail Balticu nihutusruum (kogulaius 350 m). Raudtee koos vajalike rajatiste-ehitistega jääb uuringualast piisavale kaugusele. Uuringualale lähim loomade läbipääs (Kõnnu ökodukt, jalamilt mõõdetuna) jääb uuringualast ca 1 km kaugusele, kaitsetsoonist 700 m kaugusele. Rail Balticule olulisi seoseid või probleeme ei esine.

Uuringuloa taotlust on kontrollinud maavarade registri vastutav töötaja Maa-amet (alates 01.01.2025 Maa- ja Ruumiamet) 22.11.2024 kiri nr 9-3/24/14410-2 ja parandatud taotlust on kontrollinud maavarade registri uus vastutav töötaja Eesti Geoloogiateenistus 09.01.2025 kiri nr 13-1/25-33.

Riigilõivuseaduse § 136¹ lõike 1 kohaselt on riigilõiv 1060 eurot tasutud 18.11.2024.

Rinnaku II uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää Natura 2000 võrgustiku alasid ega muid kaitstavaid loodusobjekte. Lähim kaitseala on Kaisma loodusala ja Taarikõnnu-Kaisma linnuala (Eesti looduse infosüsteemi kood [RAH0000085](#); [RAH0000312](#)), mis asub ca 975 m kaugusel.

Rinnaku II uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää kultuurimälestisi (muinsuskaitse- ega pärandkultuuri objekte). Lähim pärandkultuuriobjekt, nimetusega „Kõnnu Lubjaahjumägi“ (registreerimisnumber 930:LUA:008) jääb ca 450 m kaugusele.

2.3. Maapõueseaduse (*MaaPS*) § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse uuringuloa andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (*HMS*) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi.

MaaPS § 30 lõike 2 alusel avaldas Keskkonnaamet uuringuloa taotluse menetluse algatamise teate 03.01.2025 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning teavitas avatud menetluse

algatamisest menetlusosalisi 03.01.2025 kirjaga nr DM-130198-7.

Kuni uuringuloa andmise või andmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igaühel õigus esitada Keskkonnaametile taotluse kohta põhjendatud ettepanekuid ja vastuväiteid. Avalikustamise käigus laekus menetlusosaliselt Rail Baltic Estonia OÜ 07.01.2025 e-kiri (registreeritud KOTKAS-s 07.01.2025 numbriga DM-130198-10), milles avaldas soovi saada menetluse käigus edasisi teavitusi.

MaaPS § 27 lõike 7 kohaselt saadab loa andja uuringuloa taotluse arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi asukoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Avatud menetluse algatamise teade ja taotlus on edastatud Põhja-Pärnumaa Vallavalitsusele 03.01.2025 kirjaga nr DM-130198-8, milles määrati taotlusele arvamuse andmise tähtajaks 03.03.2025.

Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu nõustus 19.02.2025 otsusega nr 5 (registreeritud KOTKAS-s 21.02.2025 numbriga DM-130198-12) uuringuloa andmisega tingimuslikult. Nimetatud otsuses on Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu seadnud loa andmise tingimuseks: *„uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel Põhja-Pärnumaa Vallavalitsust kinnisasjal välitööde läbiviimisest vähemalt 5 kalendripäeva ette.“*

Keskkonnaamet märgib, et Eesti looduse infosüsteemi andmetel ei ole taotletava uuringuruumi teenindusalal kitsendusi põhjustavaid objekte ja nendega seotud piiranguvööndeid. Kõik registris olevad kaitsealused liigid ja vääriselupaigad, samuti viidatud pärandkultuuriobjekt paiknevad väljaspool taotletavat uuringuruumi.

MaaPS § 30 lõike 5 alusel pani Keskkonnaamet haldusakti täiendatud eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja 10.04.2025 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtajaks kaks nädalat teate avaldamisest alates. Lisaks teavitati asjast huvitatud isikuid kirjaga nr DM-130198-16. Avalikustamise käigus ettepanekuid/vastuväiteid *laekus/ei laekunud*.

Vastavalt HMS § 49 lõikele 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist, huvitatud isikule ja isikule, kelle õigusi võib avatud menetluse korras antav õigusakt puudutada ja lõikele 3 taotluse esitajale, võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited.

Keskkonnaamet küsis huvitatud isikutelt ja Osahingult Vändra MP 27.03.2025 kirjaga nr DM-130198-13 arvamust või vastuväiteid uuringuloa andmise korralduse ja uuringuloa eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest. Samuti saadeti eelnõu tutvumiseks Põhja-Pärnumaa Vallavalitsusele.

Rail Baltic Estonia OÜ märgib 02.04.2025 kirjas nr KV2025-105 (KOTKAS 07.04.2025 NR dm-130198-14), et neil puuduvad loa andmise otsuse ja loa eelnõule täiendavad kommentaarid.

Põhja-Pärnumaa vallavalitsuse 08.04.2025 kirjaga nr 6-2/27-3 (KOTKAS 09.04.2025 nr DM-

130198-15) nõustuti Rinnaku II uuringuruumile geoloogilise uuringu loa andmisega.

3. KAALUTLUSED

3.1. Geoloogiline uuring on maavara arvele võtmise ja kaevandamise eesmärgil tehtav geoloogiline töö (MaaPS § 4 lõige 2). Geoloogilise uuringu läbi viimine on lubatud vaid uuringuloa alusel (MaaPS § 17 lõige 2). Uuringuloa saamiseks esitab taotleja loa andjale taotluse (MaaPS § 27 lõige 1). Uuringuloa andjaks on Keskkonnaamet (MaaPS § 26).

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (*KeHJS*) § 11 lõike 3 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (*KMH*) kohustuslik KeHJS § 6 lõikes 1 nimetatud tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 2 loetelu on § 6 lõike 4 alusel täpsustatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu”¹⁴ (*määrus nr 224*). Loa taotleja kavandatav tegevus ei kuulu KeHJS § 6 lõike 1 ega ka määruse nr 224 loendisse, mistõttu KeHJS § 3, § 6, § 11 lõike 3 ning määruse nr 224 alusel ei ole antud juhul KMH algatamine kohustuslik, samuti ei ole vajalik eelhindamine ega KMH vajalikkuse kaalumine.

Geoloogilist uuringut võib korraldada ja juhtida selleks teadmisi, oskusi ja kogemusi omav isik (MaaPS § 17 lõiked 3 ja 4). Uuringuloa alusel võib hüdrogeoloogilisi töid teha isik, kellel on veeseaduse § 208 punkti 1 kohane tegevusluba. Geoloogilise uuringu teostajaks on taotluse vormil märgitud Maavarauuringud OÜ (reg.kood 14346587, aadress Liiva tn 41, 50303 Tartu).

Juhul kui geoloogilise uuringu käigus tekib kaevandamisjätmeid ning jäätmete ladestamiskoht ei ole jäätmeohutusseaduse (*JäätS*) § 35² tähenduses, tuleb uuringuloa taotlusele lisada kaevandamisjätmekava (MaaPS § 28 lõige 5). Jätmekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse JäätS §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest. Uuringuloa taotluse kohaselt geoloogilise uuringu käigus kaevandamisjätmeid ei teki ning seetõttu ei ole jätmekava koostamine ja esitamine vajalik.

Keskkonnaamet kontrollis Osaühing Väandra MP 18.11.2024 ja 09.01.2025 esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-s, keskkonnaministri 09.01.2020 määruses nr 1 „Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise kord, täpsustatud nõuded taotluse kohta, loa andmise kord ning taotluse ja loa andmekoosseis“ ja KeHJS-s sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks uuringuloa menetlemiseks.

3.2. HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja –vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad võib haldusorgan määrata kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutlusõiguse tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). HMS § 53 kohaselt võib haldusaktile kehtestada kõrvaltingimuse seaduses või määruses sätestatud juhul või kui kõrvaltingimusest tuleks haldusakt jätta andmata. Vastavalt määruse nr 1 § 4 lõikele 3 kantakse

uuringuloa lahtrisse „Täiendavad tingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ning kaevandamisjäätmete käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks ja vajadusel muud täiendavad nõuded. Uuringuloaga reguleeritakse vaid uuringuruumis ja uuringuruumi teenindusalal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt uuringu teostamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu esitatud tingimused seatakse antava Rinnaku II uuringuruumi uuringuloa täiendavateks tingimusteks muutmata sõnastuses.

Eeltoodu alusel kantakse uuringuloale järgmised täiendavad tingimused:

1. uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel Põhja-Pärnumaa Vallavalitsust kinnisasjal välitööde läbiviimisest vähemalt 5 kalendripäeva ette;

Lisaks on loa omanikul kohustus järgida õigusaktides kehtestatud asjakohaseid nõudeid ka ilma nende uuringuloa täiendavateks tingimusteks lisamiseta.

3.3. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS §-s 35 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid. Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

Liiva ja kruusa uuringuteks tehtavate geoloogiliste uurimistöödega ei kaasne olulist vibratsiooni-, valguse-, soojuse-, kiirguse- ja lõhnaäiringut. Mõningal määral tekitavad uuringut teostavad masinad müra, aga seda võib võrrelda põllumajandusmasinate tekitatava müraga, olles pigem väiksem. Geoloogilise uuringu läbiviimine ei kahjusta ümbritseva keskkonna vastupanuvõimet, kuivõrd uuringutega kaasnev mõju on minimaalne ega ulatu uuringuruumi teenindusala piiridest väljapoole. Geoloogiline uuring ei mõjuta põhjavee seisundit, kuna uuringute käigus ei viida läbi katsepumpamisi, põhjavee alandamist ega põhjavee juhtimist alalt välja. Uuringu käigus mõõdetakse kaevandisse ilmuva vee tase. Veetaseme mõõtmine ei põhjusta põhjavee taseme alanemist ega mõjuta muul moel põhjavee seisundit. Lisaks suletakse uuringupunktid peale proovide võtmist väljatud materjaliga (mida ei ole vaja kasutada laboratoorsete katsete läbiviimiseks). Uuringute läbiviimine ei too kaasa ohtu põhjavee seisundile (st kvaliteedile, tasemele, koostisele jms) olenemata selle kaitstuse tasemest.

MaaPS § 27 lõigetes 4-6 nimetatud nõusoleku küsimise vajadust uuringuloa andmiseks ei olnud ja sellest tulenevat keeldumise alust ei esine.

MaaPS § 35 lõike 1 punktidest 2 - 5, 8 ja 11 ja lõike 2 punktidest 2-3 tulenevat keeldumise alust menetluse käigus ei ilmnenu. Rinnaku II uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää Natura 2000 võrgustiku alasid ega keskkonnaregistrisse kantud muid kaitstavaid loodusobjekte, samuti ei ulatu uuringuruumis tehtavate välitööde mõju uuringuruumi piiridest väljapoole. Alal ei asu muinsuskaitseobjekte ega kinnismälestisi.

MaaPS § 35 lõike 1 punkti 9 alusel keeldutakse uuringuloa andmisest, kui uuringu tegemine on vastuolus riigi huviga. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“. Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minda vastuollu riigi huviga.

Kuna uuringuluba ei anna selle omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse keskkonnaluba kaevandamiseks, on uuringuloa taotlemine ja uuringu teostamine taotleja enda risk ning kulu. Geoloogilise uuringu tegemine ja varu arvele võtmine keskkonnaregistri maardlate nimistus ei anna taotlejale kaevandamise õigust, kuid annab maavarade otsingu ja uuringu seisukohalt olulist informatsiooni. Seega ei esine MaaPS § 35 lõike 1 punkti 9 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 35 lõike 1 punkti 10 alusel keeldutakse uuringuloa andmisest, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus uuringuloa andmisega. Rinnaku II uuringuruumi uuringuloa taotlus on edastatud Põhja-Pärnumaa Vallavalitsusele 03.01.2025 kirjaga nr DM-130198-8, milles määrati taotlusele arvamuse andmise tähtajaks 03.03.2025. Osaühing Vändra MP muutis menetluse käigus esialgset taotlust, ent kuna parandused olid minimaalsed ei teavitanud Keskkonnaamet Põhja-Pärnumaa Vallavalitsust sellest täiendavalt. Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus nõustus 19.02.2025 otsusega nr 5 uuringuloa andmisega tingimuslikult seades tingimuseks kohustuse tööde alustamisest vallavalitsust teavitada. Seega ei esine MaaPS § 35 lõike 1 punkti 10 kohast keeldumise alust.

MaaPS 35 lõige 2 punkt 1 sätestab, et uuringuloa andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest uuringu või kaevandamisjäätmete käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning Osaühing Vändra MP-le ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri teade seisuga 27.03.2025).

Eeltoodu alusel võib väita, et MaaPS §-s 35 sätestatud uuringuloa andmisest keeldumise alused puuduvad.

Uuringuluba ei anna selle omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse maavara kaevandamiseks keskkonnaluba ning uuringuloa saamisel ei teki õiguspärast ootust keskkonnavalua saamiseks.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Siret Punnisk
juhataja
maapõuebüroo